

आपला अभ्यास

इयत्ता आठवी

भूगोल

मराठी टेस्ट

इतिहास

गणित
टेस्ट

इंग्रजी टेस्ट

हिंदी

विज्ञान सेमी

सामान्य विज्ञान

काही पूरक पुस्तके व संदर्भ ग्रंथ

- (१) बहिणाबाईची गाणी- बहिणाबाई चौधरी
- (२) फकिरा- अण्णा भाऊ साठे
- (३) पूर्वरंग- पु. ल. देशपांडे
- (४) विशाखा (कवितासंग्रह)- कुसुमाग्रज
- (५) गभरेशीम- इंदिरा संत
- (६) तराळ-अंतराळ- शंकरराव खरात
- (७) पक्षी जाय दिगंतरा- मारुती चितमपल्ली
- (८) फिरस्ती- उत्तम कांबळे
- (९) आमचा बाप आणि आम्ही- डॉ. नरेंद्र जाधव
- (१०) मजेत जगावं कसं?- शिवराज गोर्ले
- (११) मास्तरांची सावली- कृष्णाबाई सुर्वे
- (१२) निसर्गायन- दिलीप कुलकर्णी
- (१३) जोहड- सुरेखा शहा
- (१४) पत्रास कारण की....- अरविंद जगताप
- (१५) विविध शब्दकोश व विश्वकोश

महत्त्वाची संकेतस्थळे व लिंक्स

- https://en.wikipedia.org/wiki/Vitthal_Umap
https://en.wikipedia.org/wiki/Achyut_Godbole
https://en.wikipedia.org/wiki/Godavari_Parulekar
https://en.wikipedia.org/wiki/Suresh_Bhat
<https://en.wikipedia.org/wiki/Tukaram>
https://en.wikipedia.org/wiki/Savata_Mali
<http://youtu.be/vgKqTVTFSEY>
<http://youtu.be/KJboCFa4iVQ>

शिक्षकांनी पाठ्यपुस्तकात दिलेल्या पूरक पुस्तके, संदर्भ ग्रंथ, संकेतस्थळे व लिंक्स यांचा वापर करून पाठ्यघटकाशी संबंधित माहिती मिळवावी. त्या माहितीचा अध्यापनात संदर्भ म्हणून वापर करावा.

Festivals of North East India

Read about how different festivals are celebrated in the north-eastern States of India.

The North east region of India, consisting of seven States, is a place of **diverse** cultures. The different communities and tribes celebrate their **unique** festivals with great enthusiasm and joy. Many of their festivals are based on agriculture and no celebration is complete without the traditional music and dance.

Blessed with **lush** greenery and the mighty river Brahmaputra, the people of Assam have a lot to celebrate. So Bihu is the chief festival of this State. It is celebrated by people of all religions, castes or tribes. The three different sets of Bihu mark the beginning of the harvesting season, the completion of sowing and the end of the harvest season.

The Bihu dance is a joyous one performed by both young men and women and is noted for its **brisk** steps and hand movement. Unusual instruments provide traditional music for the dance – the *dhol* which is similar to a drum, the pepa, a wind instrument made from a buffalo horn, cymbals and a bamboo clapper. The songs have been **handed down** through many generations. Bihu competitions held all over Assam attract visitors and locals alike in large numbers.

Living further north in the mountainous region of the Himalayas, Arunachal Pradesh finds a mention in the ancient literature of the Puranas and the Mahabharata. Nature has provided the people of this region with a deep feeling for beauty which can be seen in their festivities, songs and dances.

The new year festival, called Losar is perhaps the most important festival in certain areas of Arunachal. On this occasion, people clean out their homes to bring in the new year and to **discard** the old.

A charming festival of Manipur–Ningol Chakouba–binds and **revives** the relationship between married girls and their parents. The women and their children are given a **sumptuous** feast and gifts. During Cheiraoba, the Manipur new year festival in April, people clean

- **diverse** : of great variety
- **unique** : one of its kind, matchless
- **lush** : rich

◆ *On what occasion are the three sets of Bihu festival celebrated?*

- **brisk** : quick
- **handed down** : passed on to a later generation

◆ *How is Losar celebrated?*

- **discard** : get rid of
- **revive** : refresh and energize
- **sumptuous** : very grand

◆ *Who celebrate the Ningol Chakouba festival?*

व मंत्रिमंडळाने दिलेल्या सल्ल्यानुसार राष्ट्रपती राज्यकारभार करतात.

संविधानाचे रक्षण करण्याची जबाबदारी राष्ट्रपतींवर असते, परंतु त्यांचे एखादे वर्तन संविधानाचा भंग करणारे ठरल्यास राष्ट्रपतींना त्यांच्या पदावरून दूर करण्याचा अधिकार संसदेला असतो. या प्रक्रियेला 'महाभियोग' प्रक्रिया असे म्हणतात. राष्ट्रपतींकडून संविधानाचा भंग झालेला असल्यास तसा आरोप कोणतेही एक सभागृह ठेवते व त्या आरोपांची चौकशी दुसरे सभागृह करते. दोन्ही सभागृहांच्या विशेष बहुमताने (२/३) ठराव संमत होणे आवश्यक असते. त्यानंतर राष्ट्रपती पदावरून दूर होतात.

राष्ट्रपतींची कार्ये व अधिकार : संविधानाने राष्ट्रपतींना अनेक कार्ये दिली आहेत. त्यांपैकी काही कार्ये पुढीलप्रमाणे :

(१) संसदेचे अधिवेशन बोलावणे, स्थगित करणे, संसदेला संदेश पाठवणे, लोकसभा मुदतीनंतर किंवा मुदतीपूर्वी बरखास्त करणे हे सर्व अधिकार राष्ट्रपतींना असतात.

(२) लोकसभा व राज्यसभा यांनी संमत केलेल्या विधेयकावर राष्ट्रपतींची स्वाक्षरी आवश्यक असते. त्यांच्या स्वाक्षरीशिवाय विधेयकाचे कायद्यात रूपांतर होत नाही.

(३) प्रधानमंत्र्यांची नेमणूक राष्ट्रपती करतात व त्यांनी सुचवलेल्या व्यक्तींची मंत्रिपदावर नेमणूक राष्ट्रपती करतात.

(४) सर्वोच्च आणि उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांची नेमणूक राष्ट्रपती करतात. त्याचप्रमाणे सर्व राज्यांचे राज्यपाल, मुख्य निवडणूक आयुक्त व अन्य महत्त्वाच्या पदांवरील व्यक्तींची नेमणूक राष्ट्रपती करतात.

(५) राष्ट्रपती संरक्षण दलांचे सर्वोच्च प्रमुख असतात. युद्ध व शांतता यांबाबतचे निर्णय राष्ट्रपती घेतात.

(६) राष्ट्रपतींना काही न्यायालयीन अधिकारही

आहेत. उदा., एखाद्या व्यक्तीची शिक्षा कमी करणे, शिक्षेची तीव्रता कमी करणे किंवा अपवादात्मक परिस्थितीत मानवतावादी भूमिकेतून शिक्षा कमी करण्याचा अथवा रद्द करण्याचा अधिकार राष्ट्रपतींना असतो.

(७) देशात संकटकालीन परिस्थिती उद्भवल्यास राष्ट्रपतींना आणीबाणी जाहीर करण्याचे अधिकार असतात. संविधानात तीन प्रकारच्या आणीबाणी दिलेल्या आहेत. (१) राष्ट्रीय आणीबाणी (२) घटक राज्यांतील आणीबाणी किंवा राष्ट्रपती राजवट (३) आर्थिक आणीबाणी.

राष्ट्रपतींच्या अनुपस्थितीत त्यांची कामे उपराष्ट्रपती पार पाडतात. उपराष्ट्रपतींची निवड संसदेच्या दोन्ही सभागृहांच्या सदस्यांकडून होते.

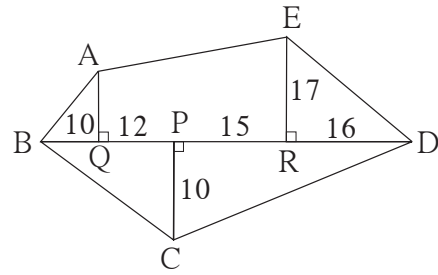
करून पहा.

राष्ट्रपतींना दिल्या जाणाऱ्या शपथेचा मसुदा मिळवा. शिक्षकांच्या मदतीने त्यातील आशय समजून घ्या.

प्रधानमंत्री आणि मंत्रिमंडळ : राष्ट्रपती संविधानात्मक प्रमुख असतात. त्यांच्या हाती नाममात्र सत्ता असते व प्रत्यक्षात प्रधानमंत्री व त्यांचे मंत्रिमंडळ राज्यकारभार चालवते हे आपणांस माहित आहे. प्रधानमंत्री कोणती कार्ये आणि भूमिका पार पाडतात ते आपण आता पाहू.

निवडणुकीत बहुमत मिळवलेला पक्ष आपल्या नेत्याची प्रधानमंत्रीपदी निवड करायची हे ठरवतो. त्याच पक्षातील प्रधानमंत्र्यांच्या विश्वासू सहकाऱ्यांचा प्रधानमंत्र्यांच्या मंत्रिमंडळात समावेश होतो. प्रधानमंत्री व अन्य मंत्री संसदेचे सदस्य असणे आवश्यक असते. नसल्यास त्यांना सहा महिन्यांच्या आत संसदेचे सदस्यत्व मिळवावे लागते. प्रधानमंत्री व त्यांचे मंत्रिमंडळ खऱ्या अर्थाने राज्यकारभार करत असते. याचाच अर्थ राज्यकारभाराची वास्तव सत्ता प्रधानमंत्री व मंत्रिमंडळाकडे असते.

Ex. Adjacent figure is a polygon ABCDE. All given measures are in metre. Find the area of the given figure.

Proof: Here $\triangle AQB$, $\triangle ERD$ are right angled triangles and $\square AQRE$ is a trapezium. Base and height of $\triangle BCD$ is given. Now let us find the area of each figure.

$$A(\triangle AQB) = \frac{1}{2} \times l(BQ) \times l(AQ) = \frac{1}{2} \times 10 \times 13 = 65 \text{ sq m}$$

$$A(\triangle ERD) = \frac{1}{2} \times l(RD) \times l(ER) = \frac{1}{2} \times 16 \times 17 = 136 \text{ sq m}$$

$$\begin{aligned} A(\square AQRE) &= \frac{1}{2} [l(AQ) + l(ER)] \times l(QR) \\ &= \frac{1}{2} [13 + 17] \times (12 + 15) \\ &= \frac{1}{2} \times 30 \times 27 = 15 \times 27 = 405 \text{ sq m} \end{aligned}$$

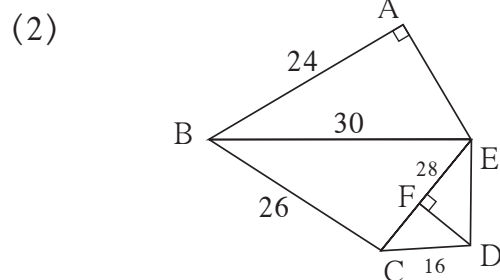
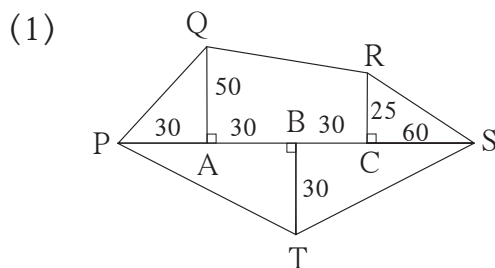
$$l(BD) = l(BP) + l(PD) = 10 + 12 + 15 + 16 = 53 \text{ m}$$

$$A(\triangle BCD) = \frac{1}{2} \times l(BD) \times l(PC) = \frac{1}{2} \times 53 \times 10 = 265 \text{ sq m}$$

$$\begin{aligned} \therefore \text{Area of polygon ABCDE} &= A(\triangle AQB) + A(\square AQRE) + A(\triangle ERD) + A(\triangle BCD) \\ &= 65 + 405 + 136 + 265 \\ &= 871 \text{ sq m} \end{aligned}$$

Practice Set 15.5

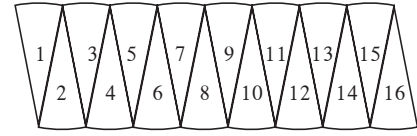
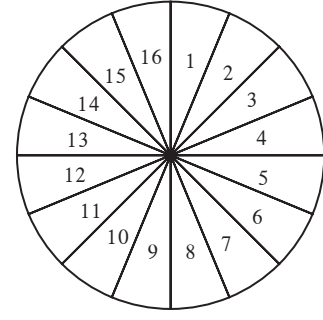
1. Find the areas of given plots. (All measures are in metres.)

वर्तुळाचे क्षेत्रफळ (Area of a circle)

कृती : एका जाड कागदावर एक वर्तुळ काढा.

वर्तुळाकार भाग कापून वेगळा करा. घड्या घालून त्याचे 16 किंवा 32 समान भागांत विभाजन करा. किंवा 360° चे समान भाग करून वर्तुळाचे 18 किंवा 20 समान भाग करा. नंतर ते भाग त्रिज्यांवर कापून वेगवेगळ्या पाकळ्या मिळवा. आकृतीत दाखवल्याप्रमाणे त्या जोडा. आपल्याला जवळपास आयत तयार झालेला दिसेल. वर्तुळाच्या समान भागांची

संख्या जेवढी जास्त असेल तेवढी आकृती अधिकाधिक आयताकार होईल.

$$\text{वर्तुळाचा परीघ} = 2\pi r$$

\therefore आयताची लांबी πr , म्हणजे अर्धपरिघाएवढी, आणि रुंदी r एवढी आहे.

$$\therefore \text{वर्तुळाचे क्षेत्रफळ} = \text{आयताचे क्षेत्रफळ} = \text{लांबी} \times \text{रुंदी} = \pi r \times r = \pi r^2$$

सोडवलेली उदाहरणे

उदा.(1) एका वर्तुळाची त्रिज्या 21 सेमी असेल तर त्या वर्तुळाचे क्षेत्रफळ काढा.

$$\begin{aligned} \text{उकल : वर्तुळाचे क्षेत्रफळ} &= \pi r^2 \\ &= \frac{22}{7} \times 21^2 \\ &= \frac{22}{7} \times \frac{21}{1} \times \frac{21}{1} = 66 \times 21 = 1386 \text{ चौसेमी} \end{aligned}$$

उदा.(2) एका वर्तुळाकृती मैदानाचे क्षेत्रफळ 3850 चौमी आहे, तर त्या मैदानाची त्रिज्या काढा.

$$\begin{aligned} \text{उकल : वर्तुळाचे क्षेत्रफळ} &= \pi r^2 \\ 3850 &= \frac{22}{7} \times r^2 \\ r^2 &= \frac{3850 \times 7}{22} \quad r^2 = 1225 \quad r = 35 \text{ मी.} \end{aligned}$$

\therefore मैदानाची त्रिज्या 35 मी आहे.

Properties of Plastic: Plastic does not corrode. It does not decompose. It is not easily affected by humidity, heat, rain, etc. Items of any colour can be made from it. It can be molded into any shape due to the property of plasticity. It is bad conductor of heat and electricity. Being light in weight, it is easy to carry.

Types and uses of the plastic

Thermoplastic	
1. Polyvinyl chloride (PVC)	Bottles, raincoat, pipes, handbags, shoes, electric cable insulation, furniture, ropes, toys, etc.
2. Polystyrene (PS)	Thermo-insulating parts of electric appliances like refrigerators, gears of machines, toys, protective coverings like covers of CD and DVD, etc.
3. Polyethylene (PE)	Milk bags, packing bags, flexible garden pipes, etc.
4. Polypropylene (PP)	Parts of loudspeakers & vehicles, ropes, mattresses, laboratory appliances, etc.

Thermosetting plastic	
1. Bakelite	Cabinets of radio, T.V., telephones, electric switches, toys, coverings over handles of cookers, etc.
2. Melamine	Domestically useful items like cup – saucers, plates, tray, some spare parts of airplane engines, electric and sound insulating coverings, etc.
3. Polyurethane	Surfing boards, small boats, furniture, seats in vehicles, etc.
4. Polyester	Fiber glass, toners of laser printers, textile industry, etc.

Think about it.

1. Why are the plastic tanks used for storage of chemicals?
2. Why most of domestically useful items are replaced by plastic?

Plastic and environment

1. How many plastic carry bags are brought in your home in a day? What happens to those later on?
2. How are the used up and thrown away carry bags, water bottles, milk bags recycled?

Some materials are naturally degraded, they are called as degradable materials while some materials do not; called as non-degradable material. From the given on next page chart, we can understand that plastic is non-degradable and hence it is an environment pollutant. Which measures can we arrange to avoid this?

Do you know?

1. Plastic is used in healthcare sector e.g. syringes.
2. Vessels used to cook food in microwave oven are made up of plastic.
3. Vehicles are coated with Teflon to protect from scratches. Teflon is a type of plastic.
4. There are more than 2000 different types of plastics.
5. Some types of plastic are used in assembling some parts of aeroplane.
6. Polyacrylic is a type of plastic used for manufacturing lenses & artificial teeth.

पदार्थ	विघटनाचा कालावधी	पदार्थाचा प्रकार
भाजी	1 ते 2 आठवडे	विघटनशील
सुती कपडा	1 वर्ष	विघटनशील
लाकूड	10 ते 15 वर्षे	विघटनशील
प्लॉस्टिक	हजारो वर्षे	अविघटनशील

प्लॉस्टिकच्या ऐवजी आपण विघटनशील पदार्थांचा उपयोग करून तयार केलेल्या वस्तू वापरावयास हव्यात. उदाहरणार्थ, सूतळीच्या पिशव्या, कापडी पिशव्या, कागदी पिशव्या इ.

यादी करा व चर्चा करा.

तुमच्या घरी तुम्ही प्लॉस्टिकच्या ऐवजी अन्य विघटनशील पदार्थांपासून तयार केलेल्या वस्तू कोठे कोठे वापरू शकता एक यादी तयार करा. त्याविषयी वर्गात चर्चा करा.

सांगा पाहू !

वाहतूक करताना काचसमान किंवा तत्सम वस्तू फुटू नये म्हणून त्यांभोवती कोणत्या पदार्थांचे आवरण घातलेले असते ?

थर्मोकोल (Thermocol) : तुमच्या घरी आणलेली सहज फुटू शकेल अशी एखादी नवीन वस्तू ज्या खोक्यामध्ये बंद केलेली असते. ते खोके हाताळतांना त्या वस्तूला इजा पोहचू नये म्हणून ती आणखी एका आवरणात असते, ते आवरण म्हणजे थर्मोकोल. बऱ्याच ठिकाणी जेवणावळीसाठी जी प्लेट वापरतात, ती थर्मोकोल पासून बनवलेली असते

थर्मोकोल म्हणजे पॉलीस्टायरीन या संश्लिष्ट पदार्थाचे एक रूप होय. 100 °C पेक्षा अधिक तापमानावर ते द्रव अवस्थेत जाते आणि थंड केल्यानंतर स्थायू अवस्थेत रुपांतरित होते. त्यामुळे आपण त्याला हवा तसा आकार देऊ शकतो. ते धक्काशोषक असल्याने नाजूक (Delicate) वस्तूंच्या संरक्षक आवरणात त्याचा वापर होतो.

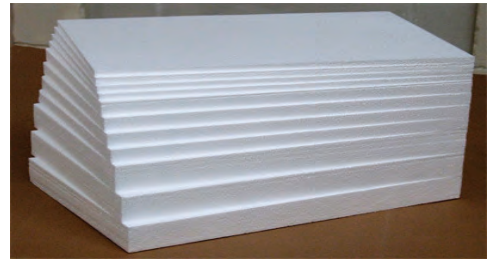
तुमच्या दैनंदिन वापरात थर्मोकोलचा वापर कोठे केला जातो त्याची यादी तयार करा.

थर्मोकोलच्या अतिवापराचे पर्यावरण व मानवावर होणारे दुष्परिणाम

1. स्टाइरिनमध्ये कर्करोगजन्य घटक असल्यामुळे थर्मोकोलच्या सतत सान्निध्यात असणाऱ्या व्यक्तींना रक्ताचा ल्युकेमिआ (Leukemia) व लिम्फोमा (Lymphoma) याप्रकारचा कर्करोग होण्याची शक्यता असते.

2. **जैवअविघटनशील :** नैसर्गिक पद्धतीने थर्मोकोलचे विघटन होण्यासाठी खूप मोठा कालावधी लागतो, म्हणून बरेचसे लोक त्याला जाळून नष्ट करणे हाच उपाय समजतात. परंतु तो तर पर्यावरणीय दृष्टीने अधिकच घातक उपाय आहे. थर्मोकोलच्या ज्वलनामुळे विषारी वायू हवेत सोडले जातात.

3. समारंभांमध्ये जेवण, पाणी, चहा यासाठी लागणाऱ्या पत्रावळी व कप / ग्लास थर्मोकोलपासून बनवलेले असतात. त्याचा परिणाम, आरोग्यावर होतो. जर थर्मोकोलच्या भांड्यात ठेवलेले पदार्थ पुन्हा गरम केले तर स्टाइरीनचा काही अंश त्या अन्नपदार्थांमध्ये विरघळण्याची शक्यता असते. त्यामुळे अपाय होण्याची शक्यता असते.

17.4 थर्मोकोल ज्वलन व त्यातून प्रदुषण

आठवी-मराठी

अनु क्र.	पाठाचे नाव	Test link
१	भाग-१ भारत देश महान	क्लिक करा
२	माझ्या देशावर माझे प्रेम आहे	क्लिक करा
३	लाखाच्या कोटीच्या गप्पा	क्लिक करा
४	नव्या युगाचे गाणे	क्लिक करा
५	सुरांची जादुगिरी	क्लिक करा
६	भाग -२ असा रंगारी श्रावण	क्लिक करा
७	अण्णा भाऊंची भेट	क्लिक करा
८	धाडसी कॅप्टन:राधिका मेनन	क्लिक करा
९	विद्याप्रशंसा	क्लिक करा
१०	लियोनार्दो दा व्हिची स्थूलवाचन	क्लिक करा
	भाग-३	
११	स्वामी विवेकानंदाची भारतयात्रा	येथे क्लिक करा
१२	गोधडी	क्लिक करा
१३	पाड्यावरचा चहा	क्लिक करा
१४	फुलपाखरे	क्लिक करा
१५	आळाशी	क्लिक करा
	भाग-४	
१६	चोच आणि चारा	येथे क्लिक करा भाग २
१७	अन्नजल	येथे क्लिक करा
१८	जलदिंडी	येथे क्लिक करा
१९	गे मायभू	येथे क्लिक करा
२०	शब्दकोश	येथे क्लिक करा

आठवी -हिंदी

अनु क्र.	पाठाचे नाव	Test link
	पहली इकाई	
१	हे मातृभूमि !	क्लिक करे
२	वारिस कौन?	क्लिक करे
३	नाखून क्यों बढ़ते है?	क्लिक करे
४	गाँव शहर	क्लिक करे
५	मधुबन	क्लिक करे
६	जरा प्यारसे बोलना सीख लीजे	क्लिक करे
७	मेरे राजा साहब	क्लिक करे
८	पूर्ण विश्राम	क्लिक करे
९	अनमोल वाणी	
	दूसरी इकाई	
१	धरती का आँगन महके	CLICK HERE
२	दो लघुकथाएँ	क्लिक करे
३	लकड़हरा और वन	क्लिक करे
४	सौहार्द सौमनस्य	क्लिक करे
५	खेती से आई तब्दीलियाँ	क्लिक करे
६	अंधायुग	क्लिक करे
७	स्वराज्य मेरा जन्मसिद्ध अधिकार है	क्लिक करे
८	मेरा विद्रोह	क्लिक करे
९	नहीं कुछ इससे बढ़कर	क्लिक करे

वर्ग 8 वा इंग्रजी

.No.	Contents	Test link
	Unit- 1	
1.1	Be he Best	Click here
1.2	Androcles and the lion	Click Here
1.3	Trees are kindest things I know.	Click Here
1.4	Miss slippery	Click Here
	Unit-2	
2.1	Try again	Click Here
2.2	The house builder	Click Here
2.3	The little River	click Here
2.4	Excuses	Click Here
2.5	A Heroine of the sea	Click Here
	Unit-3	
3.1	Why	click here
3.2	The song of songs	Click here
3.3	Truth	click here
3.4	The two Gentlemen of Verona	Click here
	Unit-4	
4.1	The vet	CLICK HERE
4.2	P.V. Sindhu	Click here
4.3	Golden chain	Click here
4.4	The unsinkable ship	Click here
4.5	Festivals of North East India	Click Here

वर्ग 8 वा गणित

अनु क्र.	घटकाचे नाव	Test link
	विभाग-1	
1	परिमेय व अपरिमेय संख्या	क्लिक करा
2	समांतर रेषा	क्लिक करा
3	घातांक व घनमूळ	क्लिक करा
5	त्रिकोणाचे शिरोलंब व मध्यगा	क्लिक करा
5	विस्तार सूत्रे	
6	बैजिक राशीचे अवयव	
7	चलन	
8	चौकोन रचना व चौकोनाचे प्रकार	
9	सूट व कमिशन	क्लिक करा
	संकीर्ण प्रश्न संग्रह एक	
	विभाग-2	
10	बहुपदींचा भागाकार	क्लिक करा
11	सांख्यिकी	क्लिक करा
12	एकचल समीकरणे	क्लिक करा
13	त्रिकोणांची एकरूपता	क्लिक करा
14	चक्रवाढव्याज	
15	क्षेत्रफळ	
16	पृष्ठफळ व घनफळ	
17	वर्तुळ - जीवा व कंस	
	संकीर्ण प्रश्नसंग्रह-2	
	आकारिक मेगा टेस्ट-1	

वर्ग 8 वा सामान्य विज्ञान

अनु क्र	पाठाचे नाव	लिंक
1	1. सजीव सृष्टी व सूक्ष्मजीवांचे वर्गीकरण	क्लिक करा
2		
3		
4		
5		
6	द्रव्याचे संघटन	क्लिक करा
7	धातू -अधातू	क्लिक करा
8	प्रदूषण	क्लिक करा
9		
10	पेशी व पेशी अंगके	क्लिक करा
11.	मानवी शरीर व इंद्रिय संस्था	क्लिक करा

वर्ग 8 वा इतिहास

इतिहास

अनु क्र.	पाठाचे नाव	Test link
१	इतिहासाची साधने	क्लिक करा
२	युरोप आणि भारत	क्लिक करा
३	ब्रिटिश सत्तेचे परिणाम	क्लिक करा
४	१८५७ चा स्वातंत्र्यलढा	क्लिक करा
५	सामाजिक व धार्मिक प्रबोधन	क्लिक करा
६	स्वातंत्र्य चळवळीच्या युगास प्रारंभ	क्लिक करा
७	असहकार चळवळ	क्लिक करा
८	सविनय कायदेभंग चळवळ	क्लिक करा
९	स्वातंत्र्यलढ्याचे अंतिम पर्व	क्लिक करा
१०	सशस्त्र क्रांतिकारी चळवळ	क्लिक करा
११	समतेचा लढा	क्लिक करा
१२	स्वातंत्र्यप्राप्ती	क्लिक करा
१३	स्वातंत्र्यलढ्याची परिपूर्ती	क्लिक करा
१४	महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती	क्लिक करा
	नागरिकशास्त्र	
१	संसदीय शासन पद्धती	क्लिक करा
२	भारताची संसद	क्लिक करा
३	केंद्रीय कायदे मंडळ	क्लिक करा
४	भारतातील न्यायव्यवस्था	क्लिक करा
५	राज्य शासन	क्लिक करा
६	नोकरशाही	क्लिक करा

वर्ग 8 वा भूगोल

अनु क्र	पाठाचे नाव	लिंक
1	स्थानिक वेळ प्रमाण वेळ	क्लिक करा
2	पृथ्वीचे अंतरंग	क्लिक करा
3	आद्रता व ढग	क्लिक करा
4	सागरतळ रचना	क्लिक करा
5	सागरी प्रवाह	
6	भूमी उपयोजन	
7	लोकसंख्या	

आपला अभ्यास

मनोरंजक एनिमेटेड इंटरअक्टिव टेस्ट सोडवा व स्क्रीनशॉट आपल्या वर्ग शिक्षकांना पाठवा

पहिली	दुसरी	तिसरी	चौथी	पाचवी	सहावी	सातवी	आठवी	नववी	दहावी
क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक	क्लिक

इयत्ता 8 वी च्या अधिकच्या सरावासाठी टेस्ट सोडवा

अ.क्र.	विषय	टेस्ट लिंक
1	मराठी	क्लिक करा
2	गणित	क्लिक करा
3	गणित सेमी	क्लिक करा
4	विज्ञान मराठी	क्लिक करा
5	इंग्रजी	क्लिक करा
	हिंदी	क्लिक करा
	विज्ञान सेमी	क्लिक करा
	इतिहास	क्लिक करा
	भूगोल	क्लिक करा

दिनांक 16/08/2021 पासून आपला अभ्यास टीम नियमित अभ्यासक्रमावर आधारित pdf सुरु करत आहेत .अभ्यासक्रमावर आधारित मनोरंजक टेस्ट व स्टडी मटेरीअल दिले जाईल.

[प्रत्येक रविवारी आपला अभ्यास pdf ला सुट्टी राहिल](#)

दररोजचे pdf पुढील लिंकवरून डाऊनलोड करू शकता

सौजन्य - इ - बालभारती पुणे

<https://rbkaluse.blogspot.com/>

5 वी व 8 वी शिष्यवृत्ती भेट द्या -

www.aplaabhyas.com

